ECLI:LV:AT:2026:0303.SKC032126.6.L

Lieta Nr. SKC-321/2026

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 3. martā

Senatoru kolēģija šādā sastāvā: senatore referente Kristīne Zīle, senators Kaspars Balodis, senatore Ināra Garda

rīcības sēdē izskatīja /Persona A/ blakus sūdzību par Latgales apgabaltiesas 2025. gada 27. novembra lēmumu.

Senatoru kolēģija

konstatēja

[1] /Persona A/ 2025. gada 22. septembrī cēlusi Latgales rajona tiesā prasību, kurā lūgusi apstiprināt viņu mantojuma tiesībās uz /datums/ mirušās māsas /Persona B/ atstāto mantojumu un izsniegt mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma uz 1/12 domājamo daļu nekustamā īpašuma /Adrese B/, un naudas līdzekļiem, kas atrodas bankas norēķinu kontos. Atbildētājs prasības pieteikumā nav norādīts.

[2] Ar Latgales rajona tiesas tiesneša 2025. gada 2. oktobra lēmumu atteikts pieņemt /Persona A/ prasības pieteikumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 1. punktu, atzīstot, ka prasības pieteikums nav pakļauts izskatīšanai tiesā, un prasītāja savu tiesību un interešu īstenošanai var vērsties pie zvērināta notāra.

[3] Ar Latgales apgabaltiesas 2025. gada 27. novembra lēmumu atstāts negrozīts Latgales rajona tiesas tiesneša 2025. gada 2. oktobra lēmums.

[4] Par minēto lēmumu /Persona A/ iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot lēmumu atcelt, pieņemt prasības pieteikumu un izskatīt lietu pēc būtības.

[5] Senatoru kolēģija atzīst, ka ir Civilprocesa likuma 464. panta septītajā daļā norādītais pamats atteikt pieņemt blakus sūdzību. Blakus sūdzībā norādītie argumenti nedod acīmredzamu pamatu uzskatīt, ka, izskatot blakus sūdzību, pārsūdzētais lēmums tiks pilnīgi vai kādā tā daļā atcelts vai grozīts.

[6] Vienlaikus senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka atbilstoši Notariāta likuma 65. panta 4. punktam zvērinātam notāram piekrīt vest mantojuma lietas. Savukārt, ja rodas strīds par mantojuma tiesībām, tas izšķirams tiesā prasības kārtībā (Notariāta likuma 315. pants).

Mantojuma prasības mērķis ir atzīt prasītāju vai nu par vienīgo mantinieku, vai par līdzmantinieku, un saskaņā ar to izdot viņam ar visiem pieaugumiem vai nu visu atstāto mantojumu, vai viņam pienākošos daļu, vai arī

tos mantojuma priekšmetus, kas atrodas atbildētāja valdījumā (Civillikuma 670. pants).

Atbilstoši Civillikuma 668. pantam mantojuma prasību var celt pret katru, kas apstrīd prasītāja mantojuma tiesību, vienalga, vai apstrīdētājs valda mantojumu pilnīgi vai pa daļai, un neraugoties uz to, vai viņš uzskata pats sevi par mantinieku un uzdodas par to vai ne; tālāk pret to, kas agrāk valdījis apstrīdamo mantojumu, bet pēc tam ļaunprātīgi no valdījuma atteicies; beidzot arī pret mantojuma parādnieku, kas liedzas maksāt, atsaukdamies uz savu paša tiesību uz mantojumu.

/Persona A/ prasības pieteikumā nav norādīts atbildētājs lietā, turklāt no prasības pieteikuma satura izriet, ka lietā nepastāv strīds par mantojuma tiesībām, jo prasītāja ir māsas vienīgā likumiskā mantiniece. Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesa pamatoti secinājusi, ka strīds nav pakļauts tiesai.

[7] Saskaņā ar Notariāta likuma 252. pantu mantošanas iesniegumu iesniedz zvērinātam notāram, kurš praktizē tajā apgabaltiesas darbības teritorijā, kur bija mantojuma atstājēja pēdējā deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tā nav zināma, - pēc mantojamās mantas vai tās galvenās daļas atrašanās vietas. Savukārt Ministru kabineta noteikumu Nr. 618 „Par mantojuma reģistra un mantojuma lietu vešanu” 29. punkts noteic, ka mantojuma atstājēja pēdējo deklarēto dzīvesvietu apliecina valsts vai pašvaldības iestādes izziņa vai izdruka no Notāru informācijas sistēmas, kas satur Fizisko personu reģistra datus.

No Personu datu pārlūkā pieejamās informācijas redzams, ka mantojuma atstājējas /Persona B/ pēdējā deklarētā dzīvesvieta bija /Adrese A/, līdz ar to mantojuma lietas vešana ir piekritīga Rīgas apgabaltiesas teritorijā praktizējošam zvērinātam notāram.

No lietas materiāliem pievienotajām Latgales apgabaltiesas teritorijā praktizējošo zvērinātu notāru atbildēm prasītājai izriet, ka /Persona A/ bija vērsusies pie diviem zvērinātiem notāriem Daugavpilī ar lūgumu uzsākt mantojuma lietu, taču mantojuma lietas uzsākšana abos gadījumos atteikta piekritības dēļ.

Senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka, lai gan Notariāta likums noteic mantojuma lietu vešanu pēc mantojuma atstājēja pēdējās deklarētās dzīvesvietas, taču mantošanas iesnieguma taisīšanas kārtību likums neparedz, kā arī neliedz mantinieka dzīvesvietai tuvākajam zvērinātajam notāram sagatavot mantošanas iesniegumu un lietvedības kārtībā to pārsūtīt pēc piekritības notāram, kas praktizē mantojuma atstājēja deklarētās dzīvesvietas teritorijā. Minēto apstiprina arī Notariāta likuma 252. pants.

[8] Tāpat senatoru kolēģija secina, ka no /Persona A/ blakus sūdzības argumentiem izriet viņas vēlme iesniegt sūdzību par zvērinātu notāru rīcību, kas konkrētajā gadījumā ir cits procesuāls dokuments un neatbilst tiesā iesniegtajam prasības pieteikuma saturam, par kura nepieņemšanu ir lēmusi tiesa.

/Persona A/ sākotnēji vērsās tiesā ar mantojuma prasību, savukārt Senātam adresētajā blakus sūdzībā izteikti argumenti sūdzībai par zvērinātu notāru rīcību.

Sūdzības par zvērināta notāra rīcību iesniegšanas kārtību noteic Civilprocesa likuma 232.^{1}pants un Notariāta likuma K sadaļa, taču šādu sūdzību /Persona A/ nav iesniegusi.

[9] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 464. panta septīto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt pieņemt /Persona A/ blakus sūdzību par Latgales apgabaltiesas 2025. gada 27. novembra lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore K. Zīle Senators K. Balodis Senatore I. Garda